

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2006 m. rugsėjo 28 d. *

Byloje C-467/04

dėl *Audiencia Provincial de Málaga* (Ispanija) 2004 m. liepos 8 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2004 m. lapkričio 2 d., pagal ES 35 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą baudžiamojoje byloje prieš

Giuseppe Francesco Gasparini,

José Mª L. A. Gasparini,

Giuseppe Costa Bozzo,

Juan de Lucchi Calcagno,

Francesco Mario Gasparini,

José A. Hormiga Marrero,

Sindicatura Quiebra,

* Proceso kalba: ispanų.

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas P. Jann, teisėjai N. Colneric (pranešėja), J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič ir E. Levits,

generalinė advokatė E. Sharpston,
posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2006 m. kovo 16 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- G. F. Gasparini, atstovaujamo *abogados* H. Oliva García, L. Pinto, I. Ayala Gómez ir P. González Rivero,
- J. Mª L. A. Gasparini, atstovaujamo *abogado* C. Font Felú,
- G. Costa Bozzo, atstovaujamo *abogado* L. Rodríguez Ramos ir *procurador* C. J. Randón Reyna,
- J. de Lucchi Calcagno, atstovaujamo *abogado* F. García Guerrero-Strachan ir *procuradora* B. De Lucchi López,

- E. M. Gasparini, atstovaujamo *abogado* J. García Alarcón,

- Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos M. Muñoz Pérez,

- Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos J.-C. Niollet,

- Italijos vyriausybės, atstovaujamos I. M. Braguglia, padedamo *avvocato dello Stato* G. Aiello,

- Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos H. G. Sevenster, C. Wissels ir C. ten Dam,

- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos T. Nowakowski,

- Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos L. Escobar Guerrero, W. Bogensberger ir F. Jimeno Fernández,

susipažinęs su 2006 m. birželio 15 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra susijęs su 1990 m. birželio 19 d. Šengene (Liuksemburgas) pasirašytos Konvencijos, įgyvendinančios 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimą tarp Beniliukso ekonominės sąjungos valstybių, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos vyriausybių dėl laipsniško jų bendrų sienų kontrolės panaikinimo (OL L 239, 2000, p. 19, toliau – KĮŠS), 54 straipsnio ir EB 24 straipsnio aiškinimu.

- 2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant G. F. Gasparini, J. Mª L. A. Gasparini, G. Costa Bozzo, J. de Lucchi Calcagno, F. M. Gasparini ir J. A. Hormiga Marrero bei *Sindicatura Quiebra* iškeltą baudžiamąją bylą, juos įtariant pateikus į Ispanijos rinką kontrabanda įvežtą alyvuogių aliejų.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

- 3 Pagal Protokolo dėl Šengeno *acquis* integravimo į Europos Sąjungos sistemą, Amsterdamo sutartimi pridėto prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties (toliau – Protokolas), 1 straipsnį trylika Europos Sąjungos

valstybių narių, tarp jų ir Ispanijos Karalystė bei Portugalijos Respublika, yra įgaliosios glaudžiau tarpusavyje bendradarbiauti šio Protokolo priede išvardytų susitarimų ir su jais susijusių nuostatų (Šengeno *acquis*) taikymo srityje.

- 4 Taip apibrėžto Šengeno *acquis* dalis, be kita ko, yra 1985 m. birželio 14 d. Šengene pasirašytas susitarimas tarp Beniliukso ekonominės sąjungos valstybių, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos vyriausybių dėl laipsniško jų bendrų sienų kontrolės panaikinimo (OL L 239, 2000, p. 13, toliau – Šengeno susitarimas) bei KĮŠS.
- 5 Pagal Protokolo 2 straipsnio 1 dalies pirmąją pastraipą trylika Protokolo 1 straipsnyje išvardytų valstybių narių nuo Amsterdamo sutarties įsigaliojimo dienos nedelsdamos taiko Šengeno *acquis*.
- 6 Taikydama Protokolo 2 straipsnio 1 dalies antrosios pastraipos antrą sakinį, Europos Sąjungos Taryba 1999 m. gegužės 20 d. priėmė Sprendimą 1999/436/EB, nustatantį kiekvienos nuostatos arba sprendimo, sudarančių Šengeno *acquis*, teisinį pagrindą, atsižvelgiant į atitinkamas Europos bendrijos steigimo sutarties ir Europos Sąjungos sutarties nuostatas (OL L 176, p. 17). Iš šio sprendimo 2 straipsnio, skaitomo kartu su sprendimo A priedu, matyti, kad Taryba KĮŠS 54–58 straipsnių teisiniu pagrindu nurodė Europos Sąjungos sutarties 34 ir 31 straipsnius, sudarančius Europos Sąjungos sutarties VI antraštinę dalį „Policijos ir teismų bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose nuostatos“.
- 7 KĮŠS 54–58 straipsniai sudaro III dalies „Policija ir saugumas“ 3 skyrių „*Ne bis in idem*“ principo taikymas“.

8 KĮŠS 54 straipsnis nustato:

„Asmuo, kurio teismo procesas vienoje Susitariančiojoje Šalyje yra galutinai baigtas, už tas pačias veikas negali būti patrauktas baudžiamojon atsakomybėn kitoje Susitariančiojoje Šalyje, jei jau paskirta bausmė, ji jau įvykdyta, faktiškai vykdoma arba pagal nuosprendį priėmusios Susitariančiosios Šalies įstatymus nebegali būti vykdoma.“

9 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos (OL L 190, p. 1) 3 straipsnis „Europos arešto orderio privalomo nevykdymo pagrindai“ numato:

„Vykdančiosios valstybės narės teisminė institucija (toliau – „vykdančioji teisminė institucija“) atsisako vykdyti Europos arešto orderį šiais atvejais:

<...>

2) jei vykdančiajai teisminei institucijai yra pranešta, kad prašomam perduoti asmeniui kurioje nors valstybėje narėje yra priimtas galutinis teismo sprendimas už tą pačią veiką, jei paskyrus bausmę, toji bausmė yra atlikta arba atliekama, arba nebegali būti atlikta pagal nuteisusios valstybės narės įstatymus;

<...>“

- 10 Šio pamatinio sprendimo 4 straipsnis „Europos arešto orderio neprivalamo nevykdymo pagrindai“ yra suformuluotas taip:

„Vykdančioji teisminė institucija gali atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį:

<...>

- 4) kai pagal vykdančiosios valstybės narės teisę prašomą perduoti asmenį patraukti baudžiamojon atsakomybėn arba nubausti draudžia įstatymas, ir veika priklauso tos valstybės narės jurisdikcijai pagal jos pačios baudžiamąją teisę;

<...>“

- 11 Teisingumo Teismo jurisdikciją priimti prejudicinį sprendimą dėl klausimų, patenkančių į ES sutarties VI antraštinės dalies taikymo sritį, reglamentuoja šios sutarties 35 straipsnis.
- 12 Ispanijos Karalystė yra pareiškusi, kad ji pripažįsta Teisingumo Teismo jurisdikciją priimti prejudicinį sprendimą dėl ES 35 straipsnyje numatytų aktų galiojimo ir aiškinimo pagal šio straipsnio 2 dalyje ir 3 dalies a punkte numatytas taisykles (OL C 120, 1999, p. 24).

13 Pagal EB 24 straipsnį:

„Iš trečiosios šalies įvežti gaminiai laikomi valstybėje narėje esančiais laisvoje apyvartoje, jei toje valstybėje yra atlikti importo formalumai ir sumokėti mokėtini muitai arba lygiavercio poveikio privalomieji mokėjimai ir jei šiems gaminiams nebuvo taikytas visiškas arba dalinis atleidimas nuo tokių muitų ar mokesčių.“

Nacionalinės teisės aktai

14 1982 m. liepos 13 d. Organinio įstatymo Nr. 7/1982, iš dalies keičiančio teisės aktus kontrabandos srityje ir reglamentuojančio nusikaltimus ir administracinius pažeidimus šioje srityje (BOE Nr. 181, 1982 m. liepos 30 d., p. 20623), 1 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktai nustato:

„1. Kontrabandos nusikaltimu, kai prekių ar daiktų vertė yra lygi vienam milijonui pesetų ar šią sumą viršija, yra kaltas tas, kuris:

- 1) importuoja ar eksportuoja teisėtai prekyboje esančias prekes jų nepateikęs muitinės institucijoms;
- 2) atlieka prekybos operacijas, laiko ar į apyvartą pateikia užsienio kilmės teisėtai apyvartoje esančias prekes, nesilaikydamas teisės aktuose nustatytų importo sąlygų.“

- 15 Pagal Baudžiamojo proceso kodekso (ley de enjuiciamiento criminal) 847 straipsnį, negalima skųsti sprendimo, kurį *Audiencia Provincial* priėmė kaip apeliacinės instancijos teismas.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 16 *Audiencia Provincial de Málaga* teigimu, galima pagrįstai manyti, kad nenustatytą 1993 m. dieną bendrovės *Minerva* akcininkai ir valdytojai nusprendė į Setúbal (Portugalija) uostą įvežti švarų (tai yra rafinuotą) Tuniso ir Turkijos kilmės alyvuogių aliejų, kurio jie muitinėje nedeklaravo. Vėliau prekės sunkvežimiais iš Setúbal buvo pervežtos į Malagą (Ispanija). Kaltinamieji buvo sukūrę suklastotų sąskaitų mechanizmą, kuriuo siekta sudaryti įspūdį, kad aliejaus kilmės šalis buvo Šveicarija.
- 17 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo nuomone, *Supremo Tribunal de Justiça* (Portugalija) savo sprendime dėl apeliacinio skundo, paduoto dėl *Tribunal de Setúbal* sprendimo, nusprendė, kad švarus alyvuogių aliejus į Portugaliją buvo dešimt kartų įvežtas iš Tuniso ir vieną kartą iš Turkijos ir kad Portugalijos muitinės institucijoms buvo deklaruotas mažesnis jo kiekis negu iš tikrųjų įvežtasis.
- 18 Dėl senaties termino suėjimo *Supremo Tribunal de Justiça* jo nagrinėjamoje byloje išteisino du kaltinamuosius, kurie taip pat yra kaltinamieji pagrindinėje byloje.

19 *Audiencia Provincial de Málaga* aiškina, kad jis turi priimti sprendimą klausimu, ar kontrabandos nusikaltimas buvo įvykdytas arba, priešingai, ar šis nusikaltimas nebuvo įvykdytas, atsižvelgiant į *Supremo Tribunal de Justicia* sprendimui taikytiną *res judicata* principą arba į tai, kad prekės Bendrijos teritorijoje yra laisvoje apyvartoje.

20 Tokiomis aplinkybėmis *Audiencia Provincial de Málaga* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir Teisingumo Teismui pateikti šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar tai, kad vienos valstybės narės teismas pripažino, jog suėjo patraukimo baudžiamojon atsakomybén už nusikaltimą senaties terminas, įpareigoja kitų valstybių narių teismus?

2. Ar kaltinamojo išteisinimas dėl senaties termino suėjimo turi būti taikomas ir kitoje valstybėje narėje identiškais veikomis kaltinamiems asmenims, arba, kitaip tariant, ar senaties termino suėjimu gali pasinaudoti ir kitoje valstybėje narėje identiškais veikomis kaltinami asmenys?

3. Jei baudžiamąją bylą nagrinėjantys vienos valstybės narės teismai pripažino, kad nebuvo nustatyta prekių ne Bendrijos kilmė, kad būtų galima kvalifikuoti kontrabandos nusikaltimą, ir priėmė išteisinamąjį nuosprendį, ar kitos valstybės narės teismai gali išplėsti tyrimą, siekiant nustatyti, kad nesumokėjus muitų prekės buvo įvežtos iš trečiosios valstybės?

4. Jei vienos valstybės narės teismas pripažino, kad neįrodyta, jog prekės į Bendrijos teritoriją įvežtos neteisėtai arba kad suėjo patraukimo baudžiamojon atsakomybėn už kontrabandos nusikaltimą senaties terminas:

a) Ar šias prekes galima laikyti esančiomis laisvoje apyvartoje kitų valstybių narių teritorijoje?

b) Ar pateikimą į rinką kitoje valstybėje narėje po importavimo į valstybę, kurioje priimtas išteisinamasis nuosprendis, galima laikyti atskiru veiksmu, tai yra tokiu, už kurį galima bausti, ar atvirkščiai, – jis laikytinas importo operacijos dalimi?“

Dėl Teisingumo Teismo jurisdikcijos

21 Iš šio sprendimo 12 ir 15 punktų matyti, kad nagrinėjamu atveju Teisingumo Teismas pagal ES 35 straipsnio 1 ir 2 dalis bei 3 dalies a punktą turi jurisdikciją priimti sprendimą dėl KĮŠS 54 straipsnio aiškinimo.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

22 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės norėtų sužinoti, ar KĮŠS 54 straipsnyje įtvirtintas *ne bis in idem* principas taikomas Susitariančiosios Valstybės teismo sprendimui, kuriuo kaltinamasis buvo galutinai išteisintas, nes suėjo patraukimo baudžiamojon atsakomybėn už nusikaltimą, kuriuo jis kaltintas, senaties terminas.

- 23 Pagal šį 54 straipsnį joks asmuo, kurio teismo procesas vienoje Susitariančiojoje Valstybėje yra „galutinai baigtas“, už tas pačias veikas negali būti persekiojamas kitoje Susitariančiojoje Valstybėje, jei jau paskirta bausmė, ji jau įvykdyta, faktiškai vykdoma arba nebegali būti vykdoma.
- 24 Pagrindinis pasiūlymas, įtvirtintas vieninteliame sakinyje, sudarančiame KĮŠS 54 straipsnį, nedetalizuoja sprendimo, kuriuo teismo procesas yra galutinai baigtas, turinio. Pasiūlymas taikomas ne tik apkaltinamiesiems nuosprendžiams (šiuo klausimu žr. šios dienos sprendimo *Van Straaten*, C-150/05, Rink. p. I-9327, 56 punktą).
- 25 Taigi KĮŠS 54 straipsnyje įtvirtintas *ne bis in idem* principas taikytinas Susitariančiosios Valstybės teisminių institucijų sprendimui, kuriuo kaltinamasis buvo galutinai išteisintas nesant pakankamai įrodymų (minėto sprendimo *Van Straaten* 61 punktą).
- 26 Pagrindinėje byloje keliamas klausimas, ar taip pat yra tuo atveju, kai asmuo galutinai išteisintas dėl to, kad suėjo patraukimo baudžiamojon atsakomybėn už nusikaltimą, kuriuo jis kaltintas, senaties terminas.
- 27 Nėra abejonių, kad KĮŠS 54 straipsniu siekiama užkirsti kelią asmens, kuris įgyvendina savo teisę į laisvą judėjimą, persekiojimui už tas pačias veikas kelių Sutariančiųjų Valstybių teritorijoje (žr. 2003 m. vasario 11 d. Sprendimo *Gözütok ir Brügge*, C-187/01 ir C-385/01, Rink. p. I-1345, 38 punktą ir minėto šios dienos sprendimo *Van Straaten*, C-150/05, 57 punktą). Jis užtikrina asmenų, kurių teismo procesas yra galutinai baigtas, vidinę ramybę. Šie asmenys turi galėti judėti laisvai, nebijodami, kad už tas pačias veikas kitoje Susitariančiojoje Valstybėje jų atžvilgiu bus pradėtas naujas baudžiamasis procesas.

- 28 Jei KĮŠS 54 straipsnis nebūtų taikomas tada, kai vienos Susitariančiosios Valstybės teismas baudžiamajame procese kaltinamąjį galutinai išteisino dėl to, kad suėjo patraukimo baudžiamojon atsakomybėn už nusikaltimą, dėl kurio buvo pradėtas procesas, senaties terminas, tai kenktų šio tikslo įgyvendinimui. Todėl šios nuostatos prasme toks asmuo turi būti laikomas asmeniu, kurio teismo procesas yra galutinai baigtas.
- 29 Tiesa, kiek tai susiję su senaties terminais, Susitariančiųjų Valstybių teisės aktai suderinti nebuvo. Vis dėlto jokia nuostata, įtvirtinta ES sutarties VI antraštinėje dalyje dėl policijos ir teismų bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose, kurios 34 ir 31 straipsniai įvardijami kaip sudarantys KĮŠS 54–58 straipsnių teisinį pagrindą, nei Šengeno susitarimo ar pačios KĮŠS nuostata nereikalauja KĮŠS 54 straipsnio taikymo tikslais suderinti ar bent jau derinti valstybių narių baudžiamosios teisės nuostatų draudimo pradėti baudžiamąjį persekiojimą srityje (minėto sprendimo *Gözütok ir Brügge* 32 punktas), ir, kalbant abstrakčiau, suderinti ar derinti jų baudžiamosios teisės nuostatų (žr. 2006 m. kovo 9 d. Sprendimo *Van Esbroeck*, C-436/04, Rink. p. I-2333, 29 punktą).
- 30 Reikia pridurti, kad KĮŠS 54 straipsnyje numatytas *ne bis in idem* principas neišvengiamai reiškia, kad Susitariančiosios Valstybės pasitiki viena kitos baudžiamosios teisės sistemomis ir kad kiekviena šių valstybių priima kitoje valstybėje narėje galiojančią baudžiamąją teisę tokią, kokia ji yra taikoma, net jei jos pačios teisės taikymas lemtų kitokį sprendimą (minėto sprendimo *Van Esbroeck* 30 punktas).
- 31 Pamatinis sprendimas 2002/584 nedraudžia *ne bis in idem* principo taikyti galutinio išteisinimo, – nes suėjo patraukimo baudžiamojon atsakomybėn senaties terminas, – atveju. Jo 4 straipsnio 4 punktas, kuriuo Teisingumo Teismui pateiktose pastabose remiasi Nyderlandų vyriausybė, vykdančiajai teisminei institucijai leidžia atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį, be kita ko, tada, kai pagal vykdančiosios valstybės narės teisę suėjo patraukimo baudžiamojon atsakomybėn senaties terminas ir veika

priklauso tos valstybės narės jurisdikcijai pagal jos pačios baudžiamąją teisę. Šios galimybės įgyvendinimas nepriklauso nuo teismo sprendimo, pagrįsto senaties termino patraukti baudžiamojon atsakomybėn suėjimu, egzistavimo. Atveji, kai dėl prašomo perduoti asmens Susitariančiojoje Valstybėje už tas pačias veikas buvo priimtas galutinis sprendimas, reglamentuoja šio pamatinio sprendimo 3 straipsnio 2 dalis, kuri įtvirtina Europos arešto orderio privalomo nevykdymo pagrindą.

32 Atsižvelgiant į pagrindinės bylos sudėtingumą, galiausiai reikia pabrėžti tai, kad nacionalinis teismas turi patikrinti, ar veikos, dėl kurių teismo procesas yra galutinai baigtas, yra tos pačios, kaip ir svarstomosios jo nagrinėjamoje byloje.

33 Iš to, kas buvo išdėstyta pirmiau, matyti, jog į pirmąjį klausimą reikia atsakyti taip, kad KĮŠS 54 straipsnyje numatytas *ne bis in idem* principas taikomas Susitariančio-sios Valstybės teismo baudžiamajame procese priimtam sprendimui, kuriuo kaltinamasis buvo galutinai išteisintas, nes suėjo patraukimo baudžiamojon atsakomybėn už nusikaltimą, kuriuo jis kaltintas, senaties terminas.

Dėl antrojo klausimo

34 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės norėtų sužinoti, kuriems asmenims *ne bis in idem* principas galėtų būti taikomas.

35 Šiuo atžvilgiu iš KĮŠS 54 straipsnio formuluotės aiškiai matyti, jog *ne bis in idem* principu gali pasinaudoti tik asmenys, kurių atžvilgiu teismo procesas yra galutinai baigtas pirmą kartą.

- 36 Šį aiškinimą patvirtina ES VI antraštinės dalies nuostatų tikslas, įtvirtintas ES 2 straipsnio pirmosios pastraipos ketvirtoje įtraukoje, o būtent „puoselėti ir plėtoti Sąjungą kaip laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, kurioje laisvas asmenų judėjimas užtikrinamas kartu taikant atitinkamas <...> nusikalstamumo prevencijos bei kovos su juo priemones“.
- 37 Todėl į antrąjį klausimą reikia atsakyti taip, kad KĮŠS 54 straipsnyje įtvirtintas *ne bis in idem* principas taikomas tik tiems asmenims, kurių teismo procesas vienoje Susitariančiojoje Valstybėje yra galutinai baigtas.

Dėl trečiojo klausimo

- 38 Trečiasis klausimas grindžiamas prielaida, kad baudžiamąją bylą nagrinėjantys valstybės narės teismai gali pripažinti, jog nebuvo nustatyta prekių ne Bendrijos kilmė, kad būtų galima kvalifikuoti kontrabandos nusikaltimą.
- 39 Vis dėlto tokia prielaida prieštarauja pagrindinės bylos faktams, kuriuos aprašė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas ir kurie perteikiami šio sprendimo 16–18 punktuose.
- 40 Tiesa, dauguma kaltinamųjų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą kaltina klaidingai supratęs *Supremo Tribunal de Justiça* sprendimą. Jie teigia, kad, priešingai nei buvo nurodyta prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo sprendime, *Supremo Tribunal de Justiça* nėra pripažinęs, jog muitinės institucijoms buvo deklaruota mažiau prekių, negu iš tikrųjų buvo įvežta į Portugaliją. Kaltinamųjų teigimu, su kontrabandos ir dokumentų klastojimo nusikaltimais susijęs baudžiamasis procesas buvo nutrauktas dėl patraukimui baudžiamajon atsakomybėn už pastaruosius taikomo senaties termino suėjimo,

kuris buvo konstatuotas prieš teismo posėdžio šiame teisme pradžią. Be to, kaltinamieji buvo išteisinti tame pačiame procese pateikto reikalavimo atlyginti turtinę žalą atžvilgiu, nes veikos, kuriomis jie buvo kaltinami, nebuvo įrodytos.

41 Šiuo atžvilgiu primintina, kad EB 234 straipsnyje numatyta tvarka taikytina ES 35 straipsnio pagrindu pateikiamam prašymui priimti prejudicinį sprendimą, atsižvelgiant į pastarajame straipsnyje numatytas sąlygas (žr. 2005 m. birželio 16 d. Sprendimo *Pupino*, C-105/03, Rink. p. I-5285, 28 punktą). Pagal EB 234 straipsnio procedūrą, grindžiamą griežtu nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo kompetencijos atskyrimu, bet koks nagrinėjamų faktinių aplinkybių įvertinimas priskirtinas nacionalinio teismo kompetencijai. Todėl Teisingumo Teismas turi tik teisę aiškinti Bendrijos nuostatas ar spręsti dėl jų galiojimo remdamasis nacionalinio teismo nurodytomis faktinėmis aplinkybėmis (žr. 1998 m. liepos 16 d. Sprendimo *Dumon ir Froment*, C-235/95, Rink. p. I-4531, 25 punktą ir 2003 m. spalio 16 d. Sprendimo *Traunfellner*, C-421/01, Rink. p. I-11941, 21 punktą).

42 Atsižvelgiant į tai, kaip prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas išaiškino *Supremo Tribunal de Justiça* sprendimą, trečiojo klausimo priimtinumas kelia abejonių.

43 Iš tiesų dėl tokio aiškinimo reikia nurodyti, kad prielaida, kuria paremtas trečiasis klausimas, būtent kaltinamųjų išteisinimas dėl įrodymų apie prekių ne Bendrijos kilmę nebuvimo ar nepakankamumo, yra klaidinga.

44 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, nors pastarasis iš principo privalo pareikšti savo nuomonę, kai pateikti klausimai yra susiję su Bendrijos teisės aiškinimu, išimtinėmis aplinkybėmis, siekdamas įvertinti, ar byla jam teisinga, jis gali nagrinėti sąlygas, kuriomis nacionalinis teismas perdavė bylą. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti prejudicinį sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto klausimo, tik jeigu yra akivaizdu, kad to teismo prašomas Bendrijos teisės

išaiškinimas niekaip nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar dalyku, kai problema yra hipotetinė arba kai Teisingumo Teismas neturi faktinės ar teisinės informacijos, būtinos naudingai atsakyti į jam pateiktus klausimus (žr., be kita ko, 2006 m. liepos 11 d. Sprendimo *Chacón Navas*, C-13/05, Rink. p. I-6467, 32 ir 33 punktus bei nurodytą teismo praktiką).

45 Šioje byloje, atsižvelgiant į tai, kaip prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas apibūdino faktus, trečiasis klausimas yra susijęs su hipotetine problema.

46 Vadinasi, Teisingumo Teismui į šį klausimą atsakyti nereikia.

Dėl ketvirtojo klausimo

47 Dėl priežasčių, kurios yra tapačios šio sprendimo 41–45 punktuose nurodytoms priežastims, ketvirtasis klausimas yra nepriimtinas tiek, kiek jis paremtas kaltinamųjų išteisinimo nesant įrodymų ar jų nepakankant prielaida. Kita vertus, jis yra priimtinas tiek, kiek jis skirtas situacijai, kai valstybės narės teismas pripažino, kad suėjo patraukimo baudžiamojo atsakomybėn už kontrabandos nusikaltimą senaties terminas.

Dėl ketvirtojo klausimo a punkto

48 Ketvirtojo klausimo a punkte prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar iš Susitariančiosios Valstybės teismo sprendimo, kuriuo galutinai baigtas teismo procesas ir pripažįstama, kad suėjo patraukimo baudžiamojo atsakomybėn už kontrabandos nusikaltimą senaties terminas, galima daryti išvadą, kad nagrinėjamos prekės kitų valstybių narių teritorijoje yra laisvoje apyvartoje.

- 49 Pagal EB 24 straipsnį, tam, kad iš trečiosios šalies įvežti gaminiai būtų laikomi valstybėje narėje esančiais laisvoje apyvartoje, turi būti įvykdytos trys sąlygos. Tokiais gaminiais realiai laikomi gaminiai, dėl kurių, pirma, atlikti importo formalumai, antra, šioje valstybėje narėje sumokėti mokėtini muitai arba lygiavertio poveikio privalomieji mokėjimai ir, trečia, kuriems nebuvo taikytas visiškas arba dalinis atleidimas nuo tokių muitų ar mokesčių.
- 50 Valstybės narės teismo išvada, kad suėjo patraukimo baudžiamojon atsakomybėn už kontrabandos nusikaltimą, kuriuo kaltinamasis kaltinamas, senaties terminas, nekeičia teisinės nagrinėjamų gaminių kvalifikacijos.
- 51 *Ne bis in idem* principas Susitariančiosios Valstybės teismus įpareigoja tik tiek, kiek jis draudžia, kad kaltinamasis, kurio teismo procesas kitoje Susitariančiojoje Valstybėje yra galutinai baigtas, būtų antrą kartą persekiojamas už tas pačias veikas.
- 52 Todėl į ketvirtojo klausimo a punktą reikia atsakyti taip, kad baudžiamąją bylą nagrinėjantis Susitariančiosios Valstybės teismas negali pripažinti, jog prekė šios valstybės teritorijoje yra laisvoje apyvartoje, remdamasis vien aplinkybe, kad baudžiamąją bylą nagrinėjantis kitos Susitariančiosios Valstybės teismas tos pačios prekės atžvilgiu konstatavo, jog suėjo patraukimo baudžiamojon atsakomybėn už kontrabandos nusikaltimą senaties terminas.

Dėl ketvirtojo klausimo b punkto

- 53 Ketvirtojo klausimo b punkte prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar prekių pateikimas į rinką kitoje valstybėje narėje po importavimo į valstybę narę, kurioje dėl senaties termino suėjimo priimtas išteisinamasis nuosprendis, laikytinas tos pačios veikos dalimi ar jį reikia laikyti atskiru nuo importo į pirmą valstybę narę veiksmu.

- 54 Vienintelis tinkamas „tų pačių veikų“ sąvokos KĮŠS 54 straipsnio prasme taikymo kriterijus yra materialinių veikų identiškumas, suprantamas kaip konkrečių neatskiriama tarpusavyje susijusių veikų visuma (žr. minėto sprendimo *Van Esbroeck* 36 punktą).
- 55 Konkrečiai kalbant apie pagrindinėje byloje nagrinėjamą situaciją, reikia konstatuoti, kad ji gali sudaryti tokią veikų visumą.
- 56 Vis dėlto galutinį vertinimą šiuo klausimu turi atlikti kompetentingi nacionaliniai teismai, kurie turi nustatyti, ar nagrinėjamos materialinės veikos yra neatskiriama susijusios laiko, erdvės bei savo tikslo atžvilgiu (žr. minėto sprendimo *Van Esbroeck* 38 punktą).
- 57 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad prekės pateikimas į rinką kitoje valstybėje narėje po jos įvežimo į valstybę narę, kurioje dėl senaties termino suėjimo priimtas išteisinamasis nuosprendis, laikytinas veiksmu, galinčiu būti „tų pačių veikų“ KĮŠS 54 straipsnio prasme dalimi.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 58 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. 1990 m. birželio 19 d. Šengene pasirašytos Konvencijos, įgyvendinančios 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimą tarp Beniliukso ekonominės sąjungos valstybių, Vokietijos Federacinės Respublikos ir Prancūzijos Respublikos vyriausybių dėl laipsniško jų bendrų sienų kontrolės panaikinimo, 54 straipsnyje numatytas *ne bis in idem* principas taikomas Susitariančiosios Valstybės teismo baudžiamajame procese priimtam sprendimui, kuriuo kaltinamasis buvo galutinai išteisintas, nes suėjo patraukimo baudžiamojon atsakomybėn už nusikaltimą, kuriuo jis kaltintas, senaties terminas.
2. Šis principas taikomas tik tiems asmenims, kurių teismo procesas vienoje Susitariančiojoje Valstybėje yra galutinai baigtas.
3. Baudžiamąją bylą nagrinėjantis Susitariančiosios Valstybės teismas negali pripažinti, jog prekė šios valstybės teritorijoje yra laisvoje apyvartoje, remdamasis vien tik aplinkybe, kad baudžiamąją bylą nagrinėjantis kitos Susitariančiosios Valstybės teismas tos pačios prekės atžvilgiu konstatavo, jog suėjo patraukimo baudžiamojon atsakomybėn už kontrabandos nusikaltimą senaties terminas.
4. Prekės pateikimas į rinką kitoje valstybėje narėje po jos įvežimo į valstybę narę, kurioje dėl senaties termino suėjimo priimtas išteisinamasis nuosprendis, laikytinas veiksmu, galinčiu būti „tų pačių veikų“ minėto 54 straipsnio prasme dalimi.

Parašai.